

Maatilan varautumisasiat kiinnostivat Isossakyrössä

Yleinen kansainvälinen ja lähialueiden turvallisuustilanne on muuttunut viimeisen parin vuoden aikana. Myös ilmastomuutos luo haasteita maa- ja metsätaloudelle. Isonkyrön Valtaalassa Ylipään nuorisoseuralla 13.3.2025 järjestetty Maatilojen varautumisinfo kiinnosti noin 40 osallistujaa.

Tilaisuus oli suunnattu erityisesti niille, jotka eivät ole varattuina Puolustusvoimien reservissä, tai eivät pääse maanpuolustuskursseille tai jotka eivät kuulu aseellisesta palveluksesta vapautettujen joukkoon esimerkiksi työnantajan esityksestä.

Luonnonvarakeskus ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SEAMK).

ARMAS-hankkeen Merja Högnäsbacka (Luke) avasi tilaisuuden (kuva: Lotta Haapala, 2025).

Henkilövaraukset arkipäivää

Poriin prikaatiin kuuluva Pohjanmaan aluetoimisto hoitaa asevelvollisuus- ja reserviläisasioita. Everstiluutnantti Pasi Heinua ja kapteeni Matti Kujala kertoivat Puolustusvoimien järjestelmistä.

Jotta ruokajärjestelmä toimii mahdollisissa poikkeusoloissa, maatilat ja elintarviketeollisuus voivat varata työntekijöitään ruokahuollon tehtäviin niin sanotussa VAP-järjestelyssä. Lähtökohtaisesti varaukset koskevat vähintään 35-vuotiaita. Siviilitehtäviin varatut voivat saada reservin ylennyksiä. VAP-järjestelyä pyytäessä ei yrityksen tarvitse tietää onko henkilö suorittanut esimerkiksi ase- vai siviilipalveluksen, vaan järjestely ohjautuu tehtäväksi oikealle organisaatiolle.

Evl Pasi Heinua ja kapt. Matti Kujala, Puolustusvoimien Pohjanmaan aluetoimistolta antoivat turvallisuuspoliittisen tilannekuvan ja kertoivat VAP-järjestelystä (kuva: Lotta Haapala, 2025).

Tilaisuudessa mukana ollut valmiuspäällikkö ja pelastusjohtaja evp Jaakko Pukkisella on vuosikymmenten kokemus varautumisasioista. Jaakko Pukkinen korosti ELY-keskusten tehtäviä varautumisessa. Alkutuotanto, tiestö, polttonesteiden säännöstely ja kuljetusten turvaaminen kuuluvat kokonaisuuteen.

Poikkeusoloissa valmiuslain säädökset ovat tiukat. Maatilojen osalta lainsäädäntö tuntee muun muassa turpeen ja puutavaran luovutusvelvollisuuden. Energiantuotanto on hallittava mahdollisissa poikkeusoloissa.

Kohti Etelä-Ruotsin ilmastoja ja maastopaloriskiä näillä lakeuksilla

Ilmatieteen laitoksen ennusteissa jo 25 vuoden päästä Etelä-Pohjanmaan ilmasto muistuttaisi Etelä-Ruotsin ilmastoja. Kasvukauden lämpösumma olisi tasolla 1400 – 1500 yksikköä ja jopa 38 asteen helteet olisivat mahdollisia. Muuttuvat ilmasto-olot luovat haasteita maa- ja metsätaloudelle. Muun muassa tulva-, maastopalo- ja myrskytuho- ja myrskyuhoriskit kasvavat.

MMT Henrik Lindberg toi tilaisuudessa esille Pohjanmaan maakuntien maastopaloriskiä. Rannikko on normaalia kuivempaa ja palot leviävät herkästi tuulten mukana. Lisäksi ojitetut suot ovat haasteena, koska kuiva turve on paloherkkää.

Kyberturvaa maataloille

Maatilojen kyberturvallisuus perustuu samoihin asioihin, kuin kaikki tietoturva. Verkon suojaaminen, hyvät ja turvalliset salasana- ja tiedon suojassa pitäminen ovat tärkeitä. Etukäteen tulee miettiä, kuinka esimerkiksi automatisoitu eläintenruokinta toimii sähkökatkokkien aikana ja kyseiset järjestelmät on muistettava suojata ulkoapäin tulevilta hyökkäyksiltä. Varmuuskopioita on hyvä olla useampi ja tallentaa ne muutamalle erilaiselle alustalle. Projektipäällikkö Matti Saari SEAMKista ja kehityspäällikkö Eero Järvenpää LähiTapiolasta korostivat kyberturvallisuuden merkitystä nykyaikaisilla maataloilla.

EU osarahoittaa Luonnonvarakeskuksen ARMAS-hanketta ja SEAMKin TULIMYRSKY-hanketta EU:n maaseuturahaston ja ELY-keskusten kanssa.

Tämä artikkeli on kirjoitettu osana TULIMYRSKY- ja ARMAS-hankkeiden toimintaa.

Tapahtumasivut ja ohjelma: www.ilmastoviisas.fi **Risto Lauhanen**

SEAMK

Lotta Haapala

SEAMK

Teija Koivuniemi

SEAMK

Merja Högnäsbacka

Luonnonvarakeskus (Luke)

Kirjoittajista Lauhanen toimii SEAMKissa Tulimyrsky-hankkeen projektipäällikkönä ja Haapala ja Koivuniemi asiantuntijoina. Högnäsbacka työskentelee Lukessa mm. ARMAS-hankkeessa.

